GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 229 *Duminecă, 18 (30) Octomvre.* **1887.**

Brașovŭ, 17 Octomvre 1887.

„Cine este acela, care are unŭ interesŭ de a face sĕ se nască în statŭ o fatală crisă, într'unŭ momentŭ, când elŭ are așa mare lipsă de a unì tóte elementele celŭ susținŭ?

Intrebarea acésta, ce-o pune ḑiarulŭ boemŭ „Politik“ rĕspunḑêndŭ la unŭ articulŭ autoritarŭ alŭ ḑiarului oficiosŭ „Fremdenblatt,“ caracteriséză situațiunea creată prin cunoscutulŭ conflictŭ alŭ fracțiunilorŭ maiorităţii parlamentare cu guvernulŭ Taaffe.

Este o putere ascunsă, care prin influințele ei tinde a provoca în Austria o crisă parlamentară și politică. Despre acésta nu mai póte încăpé îndoială.

Scimŭ că Cehii suntŭ nemulțumițĭ în urma mĕsurilorŭ ministrului de instrucțiune Gautsch, prin carĭ sĕ vĕdŭ nedreptățițĭ. Nimicŭ mai naturalŭ decâtŭ ca aceștĭ Cehĭ, carĭ formézŭ cea mai însemnată fracțiune în sînulŭ maiorităţii sĕ-i ḑică guvernului: repareză greșéla ce a făcut'o ministrulŭ de instrucțiune, décă voescĭ sĕ te sprijinimŭ și de aicĭ încolo, ca în trecutŭ. Guvernulŭ vede că trebue sĕ facă ceva pentru mulțămirea Cehilorŭ, promite órecarĭ concesiunĭ, dér totodată se pune pe tĕrêmulŭ autoritarŭ și susține că în fondŭ trebue sĕ susțină ordonanțele lui Gautsch, pe carĭ le privesce ca o afacere de resortŭ a ministerului de instrucțiune.

Delegațiunea cehă din parlamentŭ rĕspunde, că nu se póte mulțumi numai cu unele concesiunĭ, ci guvernulŭ trebue sĕ împlinéscă ceea ce pretindŭ interesele de cultură ale poporului cehŭ. Contele Taaffe însĕ sĕ gândesce și se rĕsgândesce și nu se póte decide de a face unŭ pasŭ energicŭ spre aplanarea conflictului.

Care sĕ fiă causa acestei șovăirĭ? Cum sĕ ne esplicămŭ atitudinea contelui Taaffe mai alesŭ după ce elŭ declară că „fără Cehĭ nu mai voiesce sĕ guverneze?“

Se ḑice, că guvernulŭ austriacŭ de aceea nu voiesce sĕ cedeze pretensiunilorŭ cehice pe deplinŭ în afacerea Gautsch, pentru că la din contră n'ar mai puté sĕ birue cu ei în viitorŭ, căcĭ arŭ pretinde din ce în ce mai multŭ. Argumentulŭ acesta nu ni se pare destulŭ de motivatŭ. Cu multŭ mai probabilă este părerea, căreia îi dau espresiune foile cehice, că nisce influențe puternice voiescŭ sĕ provóce o scisiune în sînulŭ maiorităţii.

Décă guvernulŭ nu va împăca pe Cehĭ, aceștia trebue sĕ trécă în oposițiune. Pentru casulŭ acesta se crede că Polonii se vorŭ desbina de ei. Odată desbinațĭ Polonii de Cehĭ maioritatea de aḑĭ nu se mai póte susțìné și atuncĭ potŭ venì ușorŭ la guvernŭ cei ce voiescŭ sĕ pescuiéscă în turbure.

Planulŭ este fără îndoélă bine precugetatŭ și unŭ singurŭ pasŭ neprecugetatŭ alŭ Cehilorŭ ar puté sĕ rĕstórne regimulŭ de față, causândŭ cea mai mare bucuriă în tabĕra suprematiștilorŭ.

Bine și înțeleptŭ au lucratŭ prin urmare membrii delegațiunei cehe din parlamentulŭ austriacŭ, décă în fața pericului s'au decisŭ sĕ amâne resolvarea crisei și sĕ céră dela guvernŭ ca sĕ nu rĕspundă acuma la interpelarea lui Rieger, ci numai după sĕrbătorile crăciunului, când se vorŭ reîncepe ședințele parlamentului, carĭ s'au amânatŭ erĭ.

Cabinetulŭ Taaffe, aflându-se elŭ însușĭ în mare strîmtóre, a ușuratŭ clubului cehicŭ acéstă amânare a soluțiunei crisei, declarândŭ că e gata a negocia mai departe cu Cehii pentru aplanarea conflictului.

Pentru aceea însĕ crisa nu încétă de a fi, și chiar după mărturisirile foilorŭ cehice ea a devenitŭ fórte acută. Se audŭ deja vocĭ în tabĕra cehă, carĭ ḑicŭ că nu mai merge ca națiunea cehă sĕ sufere ca unii și alții sĕ-șĭ pótă împlini poftele lorŭ absolutistice, până când aceste îi vorŭ cresce peste capŭ.

Starea de lucrurĭ interióră din partea de dincolo a monarchiei trebue sĕ intereseze în mare mĕsură pe toțĭ cei ce dorescŭ ca principiulŭ dreptŭ și echitabilŭ proclamatŭ de guvernulŭ Taaffe sĕ nu fiă rĕsturnatŭ prin intrigile absolutiștilorŭ și alŭ suprematiștilorŭ.

Nu este admisibilŭ în viéța unui statŭ constituționalŭ basatŭ pe dreptŭ, ca interesele de cultură ale unui întregŭ poporŭ sĕ depindă dela liberulŭ arbitriu alŭ unui guvernŭ séu chiar numai a unui ministru de resortŭ. Cehii simtŭ dér, că aicĭ se tractéză de ceva mai multŭ ca de încuviințarea subvențiunei pentru câte-va scóle secundare din Boemia și Moravia. Este vorba de a se recunósce odată pe față dreptulŭ celŭ are fie-care poporŭ de a pretinde ca statulŭ sĕ sprijinéscă și sĕ scutéscă cultura lui națională.

De aceea, repețimŭ, nu putemŭ decâtŭ sĕ lăudămŭ tactulŭ barbațilorŭ de statŭ cehĭ, doveditŭ în conflictulŭ de față și sĕ dorimŭ ca sĕ isbutéscă fără a sgudui și a compromite marea operă a egalei îndreptățirĭ naționale.

Din afară.

Ḑiarele din Paris se pronunță asupra discursului lui Crispi cu mare reservă. Ele ḑicŭ că décă Italia doresce susținerea păcii, ea ar trebui sĕ caute alianța cu Francia și nu cu Germania, căcĭ numai acésta putere turbură aḑi pacea europénă.

Din Petersburgŭ anunță „Gazeta de Königsberg“ că are scirĭ sigure despre aceea, cumcă din întrulŭ Rusiei se concentréză marĭ masse de cavaleriă la granițele germane și austriace și că toțĭ farmaciștii suntŭ provocațĭ de a se insinua pentru serviciu în spitalele militare în aceleașĭ condițiunĭ ca pe timpulŭ ultimului rĕsboiu ruso-turcescŭ.

„Svoboda“, ḑiarŭ oficiosŭ bulgarŭ, publică următórea scrisóre anonimă ce a primit'o ministrulŭ Stambulov dela Meran (Tirolŭ) cu subscrierea „unŭ prințŭ rusescŭ:“

„Trădătorule! Quousque tandem? Nu se va afla nimenĭ, care sĕ tragă unŭ glonțŭ în capulŭ unui asemenea ticălosŭ, care abuséză de atâta timpŭ de marinimositatea Rusiei? Sperŭ că în curêndŭ capulŭ d-tale va ajunge pe tipsiă, precum de o miiă de orĭ ai meritat'o, ca astfelŭ sĕ se rĕsbune în modulŭ celŭ mai crâncenŭ marea trădare a sfintei cause slave, ce ai sĕvêrșit'o.“

In „Daily Chronicle“ din Londra istorisesce unŭ diplomatŭ rusŭ despre alianța germană-austriacă-italiană, că Italia s'a obligatŭ a lua ofensiva în casŭ când Francia ar lua o atitudine amenințătóre orĭ când Germania ar considera ca sositŭ momentulŭ de a declara rĕsboiu Franciei. Italia va trebui în acestŭ casŭ sĕ pună în focŭ 9 corpurĭ de armată și în schimbulŭ acestui ajutorŭ va primi Savoia, Nizza și o parte din Franche-Comte. Austro-Ungaria și Germania suntŭ de acordŭ asupra unui casus belli cu Rusia. O armată unită va fi trimisă în Galiția sub comanda regelui de Sacsonia.

In 27 Octomvre n. s'a deschisŭ Sobrania bulgară, în Sofia, după mare ceremonialŭ, prin următórea vorbire a prințului:

După evenimentele ce au lovitŭ patria nostră, mĕ simtŭ fericitŭ că potŭ saluta în capitala mea pe representanții scumpului meu poporŭ, carĭ suntŭ însărcinațĭ cu gréua, dér plăcută problemă a lucra împreună cu guvernulŭ meu la prosperarea și mărirea Bulgariei, precum și la regularea afacerilorŭ statului. Alesŭ unanimŭ de poporŭ principe alŭ Bulgariei, am consideratŭ ca o sfântă datoriă a veni fără întârḑiare în noua mea patriă și a lua frênele guvernului în mâna mea. Dela suirea mea pe tronŭ s'a restabilitŭ deplinŭ ordinea, liniștea și siguranța publică. Cu mare mulțămire constatŭ dér, că multŭ iubitulŭ meu poporŭ se îndeletnicesce cu lucrările pacînice, dela care atêrnă restabilirea morală și materială a țĕrii, precum și reîntărirea simpatiilorŭ Sultanului și altorŭ marĭ puterĭ pentru Bulgaria. Iubirea și alipirea, ce mĭ-au doveditŭ și continuu îmĭ dovedescŭ încă bravulŭ meu poporŭ și viteza mea armată, îmĭ dau putere și tăriă sĕ mĕ dedicŭ cu totulŭ afacerilorŭ statului și sĕ lucrezŭ nencetatŭ pentru binele, gloria și norocul scumpei nóstre patrie.

O telegramă din Parisŭ ne comunică despre o crisă a presidiului republicei francese. In afacerea Caffarel, séu mai limpede în afacerea speculațiunilorŭ cu decorațiunile, e amestecatŭ și d. Wilson, ginerele președintelui republicei Grévy. E vorba acum de pornirea unei anchete, care sĕ constate întru câtŭ e vinovatŭ și Wilson. In acestŭ casŭ se ḑice că d-lŭ Grevy îșĭ va da demisiunea din preșidenția republicei. E temere pe lângă acésta, și de o crisă ministerială.

Italia și Abisinia.

O telegramă din Roma comunică, că guvernulŭ italianŭ continuă cu activitate pregătirile pentru campania în Africa. Inrolările s'au terminatŭ și transportarea trupelorŭ la Massauah se va începe în primele ḑile ale lunii viitóre. Ministrulŭ de rĕsboiu a ordonatŭ sĕ se cumpere la Alexandria unŭ numĕrŭ considerabilŭ de cămile.

Cu privire la acéstă campaniă contra Abissiniei foile englese atragŭ atențiunea Italienilorŭ asupra numĕrului necontenitŭ crescêndŭ alŭ Rușilorŭ la Curtea regelui Ioanŭ alŭ Abissiniei și asupra presenței câtorva dintre ei în oștirea abissină. Din acestŭ faptŭ foile englese conchidŭ, că Rusia tinde a face din Abissinia unŭ Muntenegru africanŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Fóia jidovéscă „Egyenlöség« (Egalitatea) se încércă sĕ arate jertfele marĭ ce le-a adusŭ *poporulŭ jidovescŭ pentru patria maghiară*. In scopulŭ acesta fóia jidovéscă arată cu numele pe acei evrei, carĭ s'au înscrisŭ ca membri fundatorĭ ai »Kulturegylet«-ului. Numĕrulŭ acestora este 75. In șirulŭ acestora fóia jidovéscă numĕrase și mulțĭ evrei maghiarisațĭ, carĭ astăḑĭ vréu sĕ trécă de Maghiarĭ născuțĭ și nu făcuțĭ. Impregiurarea acésta ilŭ îndémnă pe „Ellenzék“ Nr. 244 sĕ ia în apĕrare pe respectivii evrei maghiarisațĭ, protestândŭ contra înșirărei lorŭ între evrei. »Ellenzék“ îșĭ exprimă indignarea și nemulțămirea față cu Evreii, carĭ au rĕmasŭ nepăsătorĭ față cu apelulŭ adresatŭ lorŭ din partea lui Bartha Miklos de a se înscrie ca membri la „Kulturegylet“. Ḑice că s'au înscrisŭ numai pe hârtiă, dér în faptŭ au rĕmasŭ indiferențĭ; décă jidovimea forméză în acéstă patriă a 7 a parte din maghiarime — ḑice „Ell.« — atuncĭ, abstragêndŭ dela împrejurarea, că evreii suntŭ cei mai bogațĭ, ei ar trebui sĕ formeze a 7-a parte și din numĕrulŭ membrilorŭ fundatorĭ ai „Kulturegylet“-ului; și fiindŭ că „Kulturegylet“-ulŭ are 1548 membri fundatorĭ, evreii forméză din aceștia numai a 22-a parte. Până când însĕ „Egyenlöség„-ulŭ nu va arăta 221 evrei membri fundatorĭ ai Kulturegylet“-ului, căcĭ acestŭ numĕrŭ forméză a 7-a parte, până atuncĭ „Ellenzék« regretă că șĭ-a mai răcitŭ gura prin numitulŭ apelŭ și persistă a rĕmâné ca acusatorŭ contra evreilorŭ — Ce bobocĭ de patrioțĭ!

—x—

Erĭ, Vinerĭ, când ómenii erau în têrgŭ *a arsŭ* érășĭ în suburbiulŭ *Scheiu*. Acesta e alŭ treilea focŭ în timpŭ de vr'o șése sĕptĕmânĭ. Din norocire foculŭ isbucnindŭ ḑiua, s'a putută stinge repede. Au arsŭ paie, fênŭ și nisce scândurĭ dintr'o șură. Observămŭ cu acéstă ocasiune, că erĭ pe când ardea, unŭ Ungurŭ trecêndŭ pe strada Furcóie ḑise către o proprietară, că vorŭ face ei, adecă acelŭ Ungurŭ cu alții, sĕ arḑă altfelŭ în Scheiu

decâtŭ ca până acum. De asemenea ni se spune că acum vre-o lună de ḑile vr'o doi individĭ, probabilŭ că totŭ Ungurĭ, deórece vorbeau unguresce, ḑiceau într'o cârciumă că vorŭ da focŭ la mai multe case din Scheiu. Ba câţĭva proprietarĭ din Scheiu au primitŭ scrisorĭ anonime în care li-se spune că li se va pune focŭ. Atragemŭ seriósa atenţiune a poliţieĭ asupra acestorŭ mişelii.

—x—

Cu ocasiunea *şederii monarchului în Cluşiu,* visitândŭ M. Sa universitatea, întrebă pe profesorulŭ Dr. Haller: „Ce obiectŭ propuĭ?“ — »Dreptulŭ privatŭ austriacŭ, Maiestate« — »O frumósă şi importantă parte a dreptuluĭ.« — „Da, Maiestate, mai alesŭ în Ardealŭ, unde se aplică încă.“ Monarchulŭ replică la acésta: „Da, de aceea trebuia să se numéscă pentru acestŭ obiectŭ încă unŭ alŭ doilea profesorŭ.“ Senatulŭ academicŭ fù adusŭ în perplexitate prin aceste vorbe ale monarchului, deórece în Cluşiu nu e unŭ alŭ doilea profesorŭ pentru dreptulŭ privatŭ austriacŭ. In curêndŭ însĕ apărù în fóia oficială numirea d-rului B. Zsögöd, prin pré înalta decisiune dela 15 Septemvre, ca profesorŭ de dreptŭ privatŭ austriacŭ la universitatea din Cluşiu. — Cum sciu Ungurii de frică!

—x—

Ni se scrie din *Blaşiu* cu data 28 Octomvre n.: „Cu cea mai mare bucuriă vinŭ a aduce la cunoscinţa on. publicŭ, ce se interesézā de tinerime, că societatea studenţilorŭ dela gimnasiulŭ din locŭ, după reinceperea prelegerilorŭ sistate, în şedinţa constituantă ţinută în 27 a l. c. s'a constituitŭ în următoriulŭ modŭ: preşedinte fù denumitŭ din partea onor. corpŭ profesoralŭ multŭ onor. d-nŭ Octavianŭ Bonfiniu, de vice-preşedinte fù alesŭ Eliă Daianu stud. in clasa VIII-a, bibliotecarŭ Iuliu Laslo, redactorŭ la fóia »Filomela« Iuniu Micu, notar. coresp. Victorŭ Fodoreanu studenţĭ în cl. VIII. v. bibliotec. Nicolau Popŭ junior stud. de cl. VII, casarŭ Ioanŭ Comanŭ stud. în cl. VII.

—x—

După Viena urméză *Pesta* cu şcolarii, care suferŭ fóme. In 17 scóle elementare cu vr'o 15,000 scolari suntŭ 933 de copii, carĭ de cele mai multe orĭ n'au ce mânca.

—x—

Urşii îi mai lipseau Ardealului, şi din graţia stăpânirii unguresci avemŭ din abundanţă. Societăţile de vênătorĭ nu se mai mulţămescŭ cu câte unŭ ursŭ, multŭ doi urşĭ împuşcaţĭ în câte o escursiune, ci cu câte 8—10 urşĭ. In Săcele urşii mergŭ până în grădinele ómenilorŭ La preotulŭ gr. or. din Satulungŭ, ḑice „Kronst. Ztg.«, îi visitéză unŭ ursŭ cam desŭ grădina, nu-i vorbă, numai nóptea. A mai rĕmasŭ sĕ intre ursulŭ şi în casă Ce »părintéscă“ stăpânire!

—x—

Comuna *Virag-Pereg* din comitatulŭ Peştei e cumplitŭ bântuită de vĕrsatŭ (bubatŭ). Dela 10 Iulie până pe la mijloculŭ lui Octomvre au muritŭ 90 de copii, pe cândŭ comuna abia numĕra 200 de copii obligaţĭ de a merge la scólă. Mediculŭ a constatatŭ bóla numai pe la sfêrşitulŭ lui Augustŭ. Comuna e în stingere.

—x—

Trenŭ de plăcere la Budapesta se va arangia Lunĭ, la 31 Octomvre n. c. Biletŭ scăḑutŭ cu 50% pe cl. II şi III pentru dusŭ şi întorsŭ, valabilŭ pentru 14 ḑile, adecă până în 13 Noemvre inclusive — se póte scóte la tóte staţiunile căleĭ ferate de pe liniile Braşovŭ-Cluşiu, Sibiiu-Copşa mică şi Têrgulŭ-Mureşului-Cucerdea. Plecarea din Braşovŭ la 4 óre 1 minută diminéţa, din Têrgulŭ Mureşului la 12 óre şi 15 minute la amédḑă, din Sibiiu la 8 óre 50 minute diminéţa, ér din Cluşiu la 6 óre 37 minute séra. Biletulŭ de călĕtoriă este valabilŭ la reîntórcere şi pentru trenulŭ de persóne séu acceleratŭ, avêndŭ a se plăti ca adausŭ restulŭ taxei biletelorŭ ordinare. Pentru copii nu se facŭ concesiunĭ. Trenulŭ se va arangia de Biuroulŭ orăşenescŭ alŭ căilorŭ ferate r. u. din Cluşiu.

—x—

La *gendarmeria* din *Raab* se cercetéză o afacere *misteriósă.* La 16 Octomvre n. întreprinserā doi gendarmĭ o recunóscere şi după două ḑile se întórse numai unulŭ. Intrebatŭ fiindŭ despre tovarăşulŭ sĕu, rĕspunse că a dispărutŭ. Sublocotenentulŭ de gendarmeriă puse de se cercetă întregŭ ţinutulŭ, dér gendarmulŭ dispărutŭ nu fù găsitŭ. Se bănuesce că a fostŭ omorîtŭ de tovarăşulŭ sĕu, care e arestatŭ.

———

„Georgiu Lazarŭ“, revistă pentru educaţiune şi instrucţiune, apare odată pe lună în Bêrladŭ şi este redactată de unŭ comitetŭ presidatŭ de d-lŭ primŭ-redactorŭ *S. M. Haliţă.* Nr. 7 dela 15 Octomvre are următorulŭ sumarŭ: Cetirea curentă, de V. H. Diaconescu. — Higiena scolară. Noulŭ sistemŭ de bance scolare la esposiţia congresului internaţionalŭ de higienă şi demografiă din Viena, de S. M. Haliţă. — Istoriă de patima Galaţilorŭ din leat 1769, Noemvre 29 — Gh. Ghibănescu. — Dela reuniunea învĕţătorilorŭ din plasa Oteniţa jud. Ilfovŭ. — Buletinŭ pedagogicŭ. — Bibliografiă.

———

Afacerea scólei de fete din Sibiiu.

Sibiiu, 23 Octomvre n. 1887.

(Urmare.)

Deodată cu hotărîrea însĕ, ca regulamentulŭ care normézā sfera de activitate a tuturorŭ persónelorŭ ce funcţionézā la scólă şi la internatŭ sĕ se pună în lucrare, comitetulŭ a cugetatŭ că a sositŭ timpulŭ, ca şi în privinţa supraveghiărei institutului din partea sa, *sĕ se introducă starea normală provĕḑută în statutŭ,* şi prin unŭ conclusŭ specialŭ a decisŭ, că: deodată cu punerea în lucrare a regulamentului internŭ *sĕ separéză func ţiunea de delegatŭ alŭ comitetului de cea de directorŭ alŭ institutului,* mulţumindŭ D-lui Dr. Barcianu pentru zelulŭ cu care şi-a împlinitŭ în trecutŭ şi sarcina de delegatŭ.

Totodată, ca pe bărbatŭ de specialitate, de delegatŭ, a denumitŭ din sînulŭ sĕu pe Domnulŭ profesorŭ seminarialŭ *Ioanŭ Popescu,* colegŭ şi fostŭ profesorŭ alŭ D-lui Dr. Barcianu, unŭ bărbatŭ care şi din operile sale este cunoscutŭ ca unulŭ din cei mai bunĭ pedagogĭ ce-i avemŭ.

Fiindŭ tóte acestea disposiţiunĭ *efluxulŭ naturalŭ* alŭ dreptului şi datorinţelorŭ proprietarului scólei, ele n'au putută lipsi din unŭ regulamentŭ internŭ alŭ institutului, şi din mĕsurile prin carĭ acela se pune în lucrare.

Nimenĭ dintre membrii comitetului n'a putută presupune, că aceste disposiţiunĭ corecte potŭ supĕra pe cineva, şi cu atâtŭ mai puţinŭ pe direcţiune, care prin modificările făcute de comitetŭ se uşuréză de o parte a *rĕspunderei ce în anulŭ de probă şi-o impusese însăşĭ,* ér ca sĕ prevédă comitetulŭ conflictulŭ ce s'a ivitŭ, trebuia sĕ cunóscă pe onorabilele persóne ce le pusese în fruntea institutului, că vorŭ fi în stare a păşi astfelŭ, precum au păşitŭ şi nu precum s'ar fi aşteptatŭ lumea sĕ păşéscă într'unŭ asemenea casŭ.

Omŭ nepreocupatŭ nu póte afla în conclusele comitetului nicĭ o vătămare pentru direcţiune şi nu este nimenĭ îndreptăţitŭ sĕ presupună despre comitetŭ — care votase mulţămită D-lui directorŭ Dr. Barcianu pentru zelulŭ cu care a condusŭ institutulŭ, şi a contribuitŭ ca şi adunarea generală sĕ-i voteze mulţămită — că elŭ ar fi avutŭ intenţiunea de a da *votŭ de neîncredere direcţiunei* în medias res, când atâtŭ scóla câtŭ şi internatulŭ funcţiona deja de aprópe o lună.

Décă însĕ direcţiunea a aflatŭ că conclusele comitetului suntŭ vĕtămătóre pentru dênsa, şi suntŭ de natură de a strica institutului — aşa credŭ eu că atuncĭ lucra corectŭ, când precum a făcutŭ corpulŭ profesoralŭ, şi dênsa ar fi înaintatŭ la comitetŭ o remonstraţiune, în care arătă ce nu-i convine şi pentru ce nu-i convine. şi ce rele potŭ produce pentru institutŭ disposiţiunile comitetului? Comitetulŭ apoi ar fi pertractatŭ remonstraţiunea şi póte că din consideraţiunĭ personale ar fi primitŭ modificărĭ mulţămitóre pentru direcţiune precum a urmatŭ şi cu remonstrarea profesorilorŭ.

Durere însĕ că D-lŭ directorŭ şi D-şóra directóră nu astfelŭ şi-au priceputŭ chiămarea, ci faţă de conclusele comitetului au luatŭ o ţinută la care nimenĭ nu s'a putută aştepta, care a pusŭ în uimire pe toţĭ adevĕraţii amicĭ ai scólei şi ai Domniei lorŭ.

Şi anume:

Incă înainte de a primi conclusele comitetului datate din 16 Septemvre a. c., Dl. Dr. Barcianu, care aflase de cuprinsulŭ lorŭ, a cercetatŭ pe preşedintele comitetului d-lŭ Iacobŭ Bologa şi l'a întrebatŭ ce concluse a luatŭ comitetulŭ în cestiunea regulamentului internŭ? Domnulŭ preşedinte i-a spusŭ totulŭ.

Dlŭ D. Barcianŭ, informatŭ pe deplinŭ prin d-lŭ preşedinte, *nu şi-a esprimatŭ nedumeririle* faţă de conclusele luate.

La 21 Septemvre însĕ, primulŭ lucru i-a fostŭ, că a *convocatŭ tóte copilele din scólă* în sala cea mare, şi le-a adusŭ *lorŭ* la cunoscinţă, că în urma unorŭ concluse *luate de cătră comitetulŭ Asociaţiunei,* făcêndu-i-se imposibilă rĕmânerea mai departe în postulŭ de directorŭ alŭ scólei, *elŭ îşĭ ia adio dela copile,* şi numai *după ce s'a petrecutŭ acéstă ceremoniă şi-a presentat abḑicerea la biuroulŭ comitetului,* aşa, câtŭ însuşĭ preşedintele comitetului *aflase deja dela copilele din scólă* că a abḑisŭ directorulŭ înainte de a i-se fi presentatŭ abḑicerea.

Acésta a fostŭ prima întêmpinare a conclusełorŭ comitetului din partea directorului.

Prin fapta, că d-lŭ Barcianŭ şi a luatŭ adio dela copile, a doveditŭ că nicĭ într'unŭ casŭ nu mai are intenţiune de a rĕmâné în postulŭ sĕu, orĭ ce concluse ar mai aduce comitetulŭ.

Cu tóte acestea o parte a publicului de aicĭ cugeta că procedura d-lui Barcianŭ este efluesulŭ unei indisposiţiunĭ momentane, dér în fine îşĭ va trage bine de sémă ce respundere iea asupra-şĭ? şi se vorŭ afla puncte de întâlnire ca sĕ se compleneze tréba în bună conţelegere.

Motivele abḑicerei le cunósceţĭ din tecstulŭ aceleia, comunicatŭ şi în acestŭ ḑiarŭ. Intre acelea culminéză *denumirea altui delegatŭ,* ceea ce dênsulŭ o interpretă de *votŭ de neîncredere.*

Se şoptea că d-şóra baronesă Popp încă ar avea intenţiunea de a abḑice, mai cu sémă din simţŭ de colegialitate cătră directorulŭ, dér acésta nu o credea nimenea, pentru că nu putea presupune despre dênsa, că ar fi în stare sĕ părăséscă internatulŭ împopulatŭ deja cu vr'o 40 de copile, pentru nisce susceptibilităţĭ esagerate ale d-lui Dr. Barcianu.

———

FOILETONŬ.

O NÓPTE TERIBILĂ.

de Maurice Reynold, traducere de Ioanŭ E. Prodanŭ.

(Urmare.)

Servitorulŭ păşesce înaintea doctorului şi a lui René, care umblă ca şi cum ar visa. Elŭ mai face odată drumulŭ, percursŭ de Ioana cu atâta greutate, nóptea pe când târâia oribila sarcină. Servitorulŭ se'nvêrtesce după unghiulŭ coridorului, şi deschide uşa a 3-a din drépta.

Acésta era dela odaia căpitanului, care era întinsŭ pe patulŭ sĕu; vestmintele şi încălţămintea ii erau aruncate în mijloculŭ odăiei.

Doctorulŭ s'apropiă de patŭ, puse mâna pe inima d-lui de Roncy şi'i căută pulsulŭ.

— Vedeţĭ, ḑise elŭ, acéstă coloraţiune roşiă dela o parte a feţei.... E mortŭ.... probabilŭ de câteva óre.... Causa catastrofei n'am nevoiă a o mai cerceta, aspectulŭ feţei, precum şi cunoscinţele de până acum ce le am despre bóla lui, mi-o indică din destulŭ.

René nu scia numai atâtŭ. In preséra acelei ḑile căpitanulŭ pĕtrunsese în odaia Ioanei şi acolo.... elŭ căḑuse mortŭ.

Deşi cuprinsă de grózā, tinĕra totuşĭ avuse presenţa de spiritŭ, puterea de a têrî cadavrulŭ afară din odaia sa şi chiarŭ de a-lŭ aşeḑa pe patŭ, unde, căpitanulŭ până ce a fostŭ în viéţă, fără îndoélă, nu dormise nicĭ odată...

Asta era înspăimântătorŭ.... şi cu tóte aceste, pentru René erau încă două puncte, asupra cărora nu se lămurise.

Óre cu consimţirea Ioanei s'a întêmplatŭ că d-lŭ de Roncy întrase în odaia ei? Fost'a acésta óre o scenă de amorŭ, séu o scenă de violenţă, care a pusŭ pentru totdéuna capĕtŭ palpitaţiunilorŭ acestei inimĭ morbóse?...

Doctorulŭ şi René se scoborîră érăşĭ în sala de mâncare, unde întraserā vr'o câţĭ-va vênătorĭ, carĭ veniserā dela oraşŭ şi de prin castelele învecinate ca sĕ ia parte la gónă.

Vestea, adusă de servitorulŭ şi în urmă întărită şi de doctorulŭ, causă o consternaţiune generală.

Ioana, ca mută, rĕmase înlemnită pe scaunulŭ sĕu; în figura ei ca de mortŭ, numai ochii mai dedeau semne de viéţă.

Totŭ planulŭ de vênatŭ fuse, prea firesce, părăsitŭ, şi bĕtrânulŭ de Fonteilles, unŭ adevĕratŭ egoistŭ, cum nu s'a mai pomenitŭ, se duse în odaia lui spre a'şĭ pregăti gémantanulŭ. D-na de Brissac şi Maria întrară în salonŭ pentru a scrie păriaţilorŭ căpitanului; doctorulŭ era ocupatŭ cu pregătirile pentru ridicarea corpului, marchisulŭ se duse ca sĕ facă o mişcare prin parcŭ spre a se distrage.

Ioana căută în giurulŭ ei cu o privire îngrozitóre, rĕtăcitóre, şi cu greutate se rĕdică când René s'apropiă de ea şi o forţă ca sĕ se linişteścă.

— Suntemŭ singurĭ, îi ḑise elŭ cu o voce dulce, permite'mĭ sĕ te întrebŭ ceva în acestŭ momentŭ duerosŭ; dér suntŭ lucrurĭ pe care eu trebue sĕ le sciu...

Ioana ca fermecată se totŭ uita la elŭ, fără sĕ-i rĕspundă.

— Te-am vĕḑutŭ astă nópte, ḑise elŭ.

— Asta o sciam, murmură ea, pe când unŭ fioru puternicŭ îi scutură totŭ corpulŭ....

— Dér d-ta nu vei fi credutŭ că.... eu... aşŭ fi omorîtŭ.... pe acestŭ omŭ....

— Nu... nu.... asta n'am credut'o.... deşi... Te facŭ sĕ suferĭ, o sciu....

— In modŭ îngrozitorŭ.

— Insĕ trebue sĕ sciu ceea ,ce singură d-ta îmĭ poţĭ spune.... Incă erĭ te adoramŭ! Ei bine, aşŭ voi, ca d-ta sĕ-mĭ spui unŭ cuvêntŭ, unŭ singurŭ cuvêntŭ, care sĕ-mĭ permită a te mai iubi... Te conjurŭ pe amorulŭ meu, mărturisesce'mĭ adevĕrulŭ. Sĕ vedemŭ, d-ta ai fostŭ fórte cochetă cu... acestŭ nefericitŭ; fără sĕ'ţĭ tragĭ séma ce facĭ, l'ai încuragiatŭ; elŭ a cutezatŭ sĕ intre în acéstă nópte la d-ta, d-ta l'ai respinsŭ: a fostŭ o scenă violentă, şi emoţiunea ilŭ va fi făcutŭ sĕ cadă mortŭ la picióréle d-tale.... Sfêrşitulŭ de sine se'nţelege.

Chiematŭ d-lŭ preşedinte la dênsa în afacerĭ de scólă, s'a dusŭ şi s'a folositŭ de ocasiune de a o întreba, décă este adevĕrată faima ce se respândesce séu ba? şi ca unŭ vechiu amicŭ alŭ familiei br. Popp şi a şi esprimatŭ părerea, că nu crede aşa ceva. — D-şóra însĕ i-a dechiaratŭ categoricŭ ca „ba da“! O-a rugatŭ în urmă sĕ nu abdică, au rugat-o şi alţĭ amicĭ de ai familiei şi de ai scólei, — dér tóte îndadarŭ, căcĭ la 6 ḑile după directorulŭ, în 26 Sept. a abḑisŭ şi dênsa, din motivŭ că „comitetulŭ a luatŭ unele mĕsurĭ ce dovedescŭ o hotărîtă neîncredere în direcţiunea scolară“ care „au şi provocatŭ demisionarea d-lui directorŭ onorarŭ Dr. Barcianŭ, cu care a lucratŭ în cea mai bună conţelegere« decĭ se vede »silită şi D. Sa a-şĭ da demisiunea“.

Comitetulŭ surprinsŭ fórte durerosŭ prin aceştĭ paşĭ nejustificabilĭ prin conclusele sale corecte şi inofensive, înainte de a se dechiara în meritulŭ demisionărilorŭ, a *esmisŭ din sînulŭ sĕu o comisiune constătóre din D. D. Archimandritŭ Dr. Puşcariu, Asessorŭ consistor.: Z. Boiu şi Consil. gubern: E. Măcelariu* cu însărcinarea, ca sĕ deie directorelui şi directórei demisionaţĭ- esplicările necesare, că aicĭ nu póte fi vorbă de votŭ de neîncredere, ci de regularea drepturilorŭ proprietarului scólei ceea ce nu póte supĕra pe nimenea, şi sĕ-i capaciteze a-şĭ revoca demisiunea.

Două ḑile a pertractatŭ acéstă comisiune cu dênşii, dér nu li-a succesŭ a i abate dela propusulŭ lorŭ.

Ce era déră de făcutŭ şi după acéstă încercare ză darnică, decâtŭ a primi cu regretŭ abḑicerile, şi a se îngrigi de alte persóne în loculŭ celorŭ demisionate.

Astfelŭ s'a şi întêmplatŭ. Comitetulŭ în modŭ interimalŭ — totŭ cum era şi mai 'nainte — a denumitŭ de directorŭ pe unulŭ dintre profesorĭ, pe d-lŭ Septimiu Albini, ceea ce corespunde şi textului statutului, încâtŭ pentru directóră însĕ a rugatŭ pe d-şóra bar. Popp ca cu considerare la impregiurarea, că internatulŭ este împopulatŭ, sĕ aibă bunĕtate a rĕmâné la postulŭ sĕu până când îi va succede comitetului a o înlocui prin alta, *ceea ce nicĭ la unŭ casŭ nu póte dura mai multŭ decâtŭ până la finea semestrului primŭ.*

D-şóra baronesă însĕ a rĕspunsŭ la acésta că nu este aplecată a împlini dorinţa comitetului, ci va sta în institutŭ numai *celŭ multŭ până la 15 Octomvre.*

După primirea şi a acestui refusŭ, comitetulŭ a denumitŭ de profesóră pentru limba francesă şi totodată directóră interimală a internatului pe d-şóra *Elena Petrascu*, fiica d-lui căpitanŭ în pensiune Petrascu de aicĭ, o Română cultă, şi cu celŭ mai bunŭ renume la familiile fruntaşe de aicĭ.

Astfelŭ s'a terminatŭ inevitabilulŭ conflictŭ, *la care comitetulŭ nicĭ o vină nu are.* »Crisă«, precum i-a plăcutŭ „Tribunei“ a o numi, n'a fostŭ nicĭ unŭ momentŭ, nicĭ la scólă nici la internatŭ. Au mersŭ unii şi au venitŭ alţii, dér instrucţiunea şi educaţiunea n'a stagnatŭ nicĭ o óră, şi suntŭ tóte garanţiile, că şi în viitorŭ vorŭ decurge lucrurile celŭ puţinŭ atâtŭ de bine cum au decursŭ în trecutŭ.

La alte popóre lucrulŭ acesta s'ar fi petrecutŭ în tótă, liniscea fără nicĭ o animositate, — la noi însĕ au trebuitŭ sĕ se afle ómenĭ, carĭ sĕ bată doba cea mare, şi sĕ alarmeze lumea cu „crisa scólei de fete“, sĕ agiteze pe părinţii copilelorŭ contra comitetului şi sĕ le umple urechile că se prăpădesce scóla, pe care ei o abandonéză de aci încolo etc. etc., o colecţiă întrégă de scirĭ sensaţionale neadevĕrate.

Acesta este unŭ rĕu, care trebue sĕ disguste pe fiecare Românŭ adevĕratŭ şi seriosŭ, dér nu faptele corecte ale comitetului.

Amŭ espusŭ adevĕrulŭ secŭ, publiculŭ judece acum *cine pórtă vina?*

Unŭ membru alŭ Comitetului Asociaţiunei transilvane.

Neutralisarea Canalului de Suez.

Pe terenulŭ politicei generale celŭ mai însemnatŭ evenimentŭ, care merită a fi înregistratŭ, este încheiarea convenţiunei între Francia şi Anglia pentru neutralisarea canalului de Suez şi a cărei ratificare se aşteptă în totŭ momentulŭ.

In acelaşĭ timpŭ aceste două puterĭ au mai încheiatŭ şi o altă convenţiune şi anume aceea care regulézâ cestiunea Insulelorŭ hebride, astfelŭ că Francia, con formŭ acestei convenţiunĭ, îşĭ retrage trupele din acele insule şi esercită poliţia în Archipelag împreună cu Anglia. Acéstă concesiune făcută de Francia a contribuitŭ fórte multŭ la neutralisarea canalului de Suez din partea Angliei.

Cei din Parisŭ speră că atâtŭ Germania şi Austro-Ungaria câtŭ şi Rusia vorŭ adera la convenţiunea menţionată cu privire la neutralisarea canalului rusŭ pomenitŭ.

Ḑiarele atâtŭ din Parisŭ câtŭ şi cele din Londra îşĭ esprimă bucuria pentru înlăturarea diferinţelor ce esistau până acum între Anglia şi Francia şi în convenţiunea încheiată găsescŭ cea mai bună dovadă despre cordialele relaţiunĭ ce au sĕ domnéscă de aḑĭ înainte între aceste două marĭ puterĭ.

Programa

pentru adunarea materialului literaturei poporale.

Iubite cetitorule! Suntŭ apróре anĭ cincĭ-spre-ḑece, de când mĕ ocupŭ cu adunarea de materialŭ pentru literatura poporală; am şi adunatŭ multişorŭ, din carea icĭ colea am mai şi publicatŭ câte ceva, dér partea cea mai mare zace în pulpitulŭ mesei mele. Şi am materialŭ de tótă mâna: poesii poporale, şi adecă: *bĕtrânescĭ* (horĭ lungĭ), *haiducescĭ, colinde, doine, hore, bocete, descântece, evangelii ţigănescĭ, gâciturĭ, frânturĭ de limbă. jocurĭ copilărescĭ cu versurĭ tipice;* apoi mai am *poveştĭ, tradiţii, legende, proverbe* şi *miturĭ.*

Din acestŭ materialŭ, ordinându-lŭ, m'am pusŭ pe compunerea unui opŭ, care sĕ oglindeze câtŭ numai s'ar putea de clarŭ viulŭ spiritŭ alŭ poporului nostru. (Aci înţelege a muncitorului necărturarŭ.)

Dreptŭ aceea, ca opulŭ sĕ ésă câtŭ numai s'ar putea de complectŭ, îmĭ iau voiă a ruga pre Onoraţii cărturarĭ ai némului nostru, sĕ bine-voiască a-mĭ da mână de ajutorŭ, colectândŭ din poporŭ şi trimiţêndu-mĭ astfelŭ de materialŭ, care pusŭ la unŭ locŭ cu celŭ adunatŭ de mine, sĕ îmbogăţéscă opulŭ proiectatŭ.

Cu deosebire rogŭ pre domnii învĕţătorĭ ruralĭ sĕ adune din poporŭ astfelŭ de materialŭ; acum începe timpulŭ celŭ mai potrivitŭ pentru aşa ceva: tómna şi érna este poporulŭ mai multŭ pe acasă, decĭ fiă bunĭ cărturarii noştri a culege din gura poporului ce potŭ, şi a trimite până la sfĕrşitulŭ lui Mărţişorŭ 1888, la adresa mea p. u. Ó-Rodna.

De unŭ ce rogŭ pe fiecine, care va binevoi a se ocupa cu culegerea de materialŭ poporalŭ: sĕ nu adauge dela sine nimicŭ, dér nicĭ sĕ nu lase nimicŭ afară; scrie-le şi mi-le trimétă în tocmai după cum esŭ din gura poporului, cu aceleaşĭ vorbe; nu-i pese că unŭ cuvêntŭ orĭ altulŭ n'ar fi dóră românescŭ, ci pună-lŭ cum se aude pre acolo, ér de va fi în dubiu că acelŭ cuvêntŭ nu e cunoscutŭ de întregŭ corpulŭ naţiunei, esplice-lŭ între parentese.

Unŭ bunŭ serviţiu causei ar face şi domnii profesorĭ dela gimnasii, institutele teologice şi pedagogice, décă arŭ binevoi a da elevilorŭ — dreptŭ ocupaţiunĭ pe vacanţele Crăciunului — adunarea de astfeliu de materialŭ, dându-le înviaţiunile necesare cum au de a-lŭ aduna, ca sĕ fiă folositoriu causei (Va urma).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARISŬ, 29 Octomvre. — D-lŭ Wilson, ginerele preşedintelui republicei francese, 'şĭ-a transferatŭ cabinetulŭ sĕu de lucru din palatulŭ preşidenţialŭ. Se vorbesce, că décă camera ar hotărî sĕ se facă o anchetă, spre a se constata vina lui Wilson în afacerea Caffarel, Grevy ar avé intenţiunea sĕ demisioneze. Cabinetulŭ doresce sĕ pună cestiunea de încredere. Prin urmare e temere că crisa presidenţială e împreunată cu o crisă ministerială.

Recunoscinţă publică. După 10 anĭ de viéţă căsătoréscă a plăcutŭ cerului sĕ audă voturile mele şi ale iubitei mele soţii şi a ne dărui unica fiică, deja de trei anĭ. Dér unŭ morbŭ violentŭ ameninţa firulŭ vieţei gingaşei mlădiţe. Căḑută într'o aprindere de intestine şi meningitis — pre aci sĕ-şĭ dea nevinovatulŭ sufletŭ. Venisemŭ în Blaşiu, atâtŭ de mila ei, ca sĕ nu-i vĕdŭ grósnicele-i chinurĭ de agoniă, câtŭ şi mai vêrtosŭ sĕ mĕ provĕdŭ de cele necesare în estrema neferecire, ce mĕ ameninţa. Lucru providenţialŭ! Mĕ întêlnii cu bravulŭ şi inteligentulŭ medicŭ de curêndŭ absolventŭ alŭ universităţii din Viena Dr. Alexandru Popŭ, şi, spunêndu-i estrema mea durere, a bine-voitŭ a lua prunca mea sub cura-i medicală. In curêndŭ i-a succesŭ a-mĭ reda scumpulŭ odorŭ. Mica mea copilă astăḑĭ e deplinŭ restaurată şi veselă. Priméscă d-lŭ Dr. Al. Popŭ espresiunea viuei recunoscinţe pentru ostenéla, ce şĭ-a datŭ până la însănĕtoşarea micei paciente! Acésta e unica mulţumită ce-i potŭ aduce, căcĭ a-i rĕsplăti după meritŭ nu sunt, nicĭ voiu fi în stare. Urezŭ asemenea succese şi mai departe! Naţiunea va fi mândră cu astfelŭ de bărbaţĭ cualificaţĭ. Recunoscinţa şi stima i-va fi tributulŭ!

Tŭrŭ, Nov. 1887. *Georgiu Făgărăşanŭ,* învĕţătorŭ gr. cat.

DIVERSE.

Fete de măritatŭ. — In Viena s'a compusŭ o statistică, prin care fetele se clasifică după etate şi avere. După cum arată acéstă statistică, se află în Viena 70 de fete de măritatŭ cu etate de 16—21 anĭ, avêndŭ fiecare o ḑestre de peste 50,000 fl.; 200 fete de aceeaş etate cu ḑestre de 10—50 mii florinĭ; 13,000 fete carĭ nu au nicĭ o ḑestre, séu mai puţinŭ de 1000 fl. Dela 21—28 anĭ de etate se află vre-o 400 cu ḑestre de peste 50,000; 1400 de fete cu ḑestre de 10—50 mii fl. Urméză după acésta fetele de peste 28 anĭ etate; pe acestea însĕ statisticulŭ, póte din complesanţă, n'a vrutŭ sĕ le mai enumere.

***

Unŭ darŭ fermecătorŭ — Tênĕrulŭ prinţŭ alŭ Bulgariei a primitŭ dela unŭ paşă turcescŭ celŭ mai frumosŭ darŭ, ce se póte da unui bărbatŭ tênĕrŭ. Darulŭ constă în o tênĕră sclavă, de o frumseţe răpitóre. Sclava are proprietatea caracteristică de a sci ferbe şi îndulci bine cafea négră. Prinţulŭ a primitŭ bucurosŭ darulŭ ce i s'a datŭ, dér sclava a trebuitŭ sĕ se desbrace de numele de sclavă, avêndŭ sĕ ia serviţiulŭ de a face cafeaua şi de a-o servi la masă. Pentru acésta primesce o frumósă plată lunară.

***

Câtŭ trăescŭ unele paserĭ? — Vulturulŭ şi corbulŭ potŭ trăi mai multŭ de 100 anĭ; papagalulŭ 60 anĭ; gâsca şi babiţa (pelicanulŭ) 40 anĭ; pĕunulŭ, canarulŭ şi cocostârculŭ 25 anĭ; privegherórea, fetanulŭ, botgrosulŭ, mierla dela 15 la 12 anĭ; cocoşulŭ 10 anĭ.

Ovĕsurile de tómnă suntŭ multŭ mai productive ca cele de primăvéră. In România însĕ, nu trebue a se sĕmâna ovĕsurĭ de tómnă, deórece nu potŭ resista rigorilorŭ climei nóstre.

Esenţa de trandafirĭ. — Mare parte de esenţă de rose trebuinciósă comerciului se trage din Rumelia orientală, unde refugiaţii turcĭ din Dobrogea, Bulgaria etc. se dedau de câţiva anĭ la acestŭ soiu de producţiune. Numai anulŭ trecutŭ s'a exportatŭ 30,000 kilograme din acéstă preţiósă esenţă.

Trecerea sughiţului. — Acéstă mişcare convulsivă a stomacului e destulŭ de displăcută şi se întâmplă adese-orĭ omului. S'au arătatŭ óre-carĭ mijlóce de întrebuinţatŭ pentru încetarea sughiţului. Unŭ mijlocŭ fórte sigurŭ contra sughiţului e d'a pune pe cine-va sĕ'ţĭ ţină strînsŭ amêndoi pumnii şi pulsurile mânelorŭ şi d'a respira câtŭ mai rarŭ.

Albirea lânei. — Pentru a se albi şi face lâna móle se întrebuinţéză 6 kilogr. carbonatŭ de sodă, 1 litru amoniacŭ şi $^1/_2$ gram methyl violetŭ. Aceste cantităţĭ suntŭ în lestulătóre pentru 100 kilograme lână. — (Gazeta Sĕtênului)

☞ *Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

Ea voi sĕ vorbéscă; în două rêndurĭ buzele-i albe se mişcară, fără ca sĕ dea vr'unŭ sunetŭ. In fine putŭ articula aceste cuvinte:

— Voiam sĕ am puterea de a te înşela; voiam a'ţĭ păstra celŭ puţinŭ stima.... căcĭ a fostŭ unŭ timpŭ, acum binişorŭ depărtatŭ de noi, când am credutŭ că te potŭ iubi.... Dér d ta ai plecatŭ, elŭ (mortulŭ) a rĕmasŭ ... şi eu sunt perdută.... Trebue sĕ'ţĭ mărturisescŭ tóte celea... d-ta me judecĭ încă în modŭ favorabilŭ. Cu consimţĕmintulŭ meu s'a întêmplatŭ că Albert de Roncy (ea trebui sĕ se forţeze pentru a pronunţa acestŭ nume) a intratŭ în acéstă nópte la mine; credeam că într'o ḑi elŭ mĕ va lua de soţiă, şi eu ilŭ adoram...

Aicĭ Ioana gemù adêncŭ, dér ochii ii remaseră secĭ.

— Ah! acéstă faţă iubită, strigă ea cu unŭ accentŭ pasionatŭ, pe acésta am depusŭ pentru prima dată sărutările mele! Deodată elŭ deveni înfricoşatŭ de palidŭ, corpulŭ întregŭ i se înţepeni în urma unei convulsiunĭ înspăimântătóre şi recăḑu pe patŭ fără mişcare!

René asculta cu aviditate; în acestŭ momentŭ însĕ simţi o mare depresiune: până atuncĭ mai credŭse încă, deşi era vĕditŭ, în nevinovăţia iubitei lui Ioana, acum însĕ acéstă creatură atâtŭ de straniă şi atâtŭ de atrăgĕtóre, i se părù négră ca infernulŭ!

Ea, ca împinsă d'o putere prin care cerca a se scăpa de unŭ cugetŭ ce o chinuia, continuă cu o facilitate crescêndă a descrie tóte amĕnuntele acelei noptĭ îngrozitóre.

Fiindŭ că nu cutezase c trece prin culoarŭ de mai multe orĭ, ea a trebuitŭ sĕ îmbrace mortulŭ în hainele sale. Atuncĭ, întinḑêndu-lŭ pe pămêntŭ, ilŭ apucă de umerĭ şi'lŭ târî după sine cu opintirĭ cumplite, oprindu-se la fie-care pasŭ pentru a rĕsufla şi pentru a asculta, ca nu cumva vr'unŭ locuitorŭ alŭ castelului audindŭ acestŭ sgomotŭ neobicĭnuitŭ sĕ dea alarmă, séu s'o surprindă cineva în acestŭ culoarŭ.

In sfĕrşitŭ ajungêndŭ în odaia căpitanului, ea închise uşa, şi cu o dificultate de necreḑutŭ rĕdicase cadavrulŭ pe patŭ după ce ilŭ desbrăcase. Apoi fugindŭ, ea şi când ar fi fostŭ alungată de o stahiă înfiorătóre, ea işĭ revenise în orĭ.

— Chiar atuncĭ, adause ea, s'a întêmplatŭ că te-am ḑăritŭ pe d-ta, care mĕ iubeai, eu o sciam acésta; pe d-ta, care mĕ credŭseşĭ démnă d'aţĭ fi soţiă... Avui témă, mi se părea că voiai a'mĭ spune... că sciai tóte celea.... Eu n'aveam decâtŭ o ideiă, a mĕ închide singură... Dér fiindŭ odată acolo, începŭ tortura îngrozitóre, ce o îndurŭ încă şi acum... Continuu ilŭ vĕdŭ înaintea mea... ilŭ vĕdŭ cum móre... Ah! câtŭ suferŭ., capulŭ îmĭ arde...

(Va urma.)

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 27 Octomvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 10	Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Rentă de hârtiă 5% . .	86.—	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96 50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hârtiă austriacă	89 35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —	Renta de arg. austr. . .	82 60
Bonurĭ rurale ungare . .	103.70	Renta de aurŭ austr. . .	111 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Losurile din 1860 . . .	135 25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—	Acţiunile băncel austro ungare	887 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Act. băncel de creditŭ ung.	284.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 25	Act. băncel de creditŭ austr.	283.70
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
		Napoleon-d'orĭ	9 93
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61 40
		Londra 10 Livres sterlinge	125 50

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 14 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	$93^{1}/_{2}$	$9.^{1}/_{2}$
Renta rom. amort. (5%) . .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) .	$91^{3}/_{4}$	$92^{1}/_{4}$
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	$87^{1}/_{2}$	$88^{1}/_{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$14.^{1}/_{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 28 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.60	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.90	»	9 95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.26
Imperialĭ	»	10.21	»	10.25
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Vêndare uşóră. Profitŭ mare.
2—2

Sub condiţiunile cele mai favorabile *se caută* în tóte pieţele *persóne capabile cu orĭ-ce posiţiune* pentru vêndarea unui articolŭ, care este bine întrodusŭ la publicŭ. Oferte francate, pre lângă arătarea ocupaţiunei presente sub:

„Verdienst" către Heinrich Schalek la Viena.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delăturezc. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

TARIFA
anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	. . . .	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Publicaţiunile „CANCELARIEI NEGRUŢIU,"
— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŬ FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustraţiunĭ, Cursulŭ XI. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ de câte $1^{1}/_{2}$—$2^{1}/_{2}$ cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesiă, nuvele, romanurĭ, suvenirĭ de călĕtoriă ş. a. — Mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scientifice, cu reflesiune le cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin umorŭ dulce şi satiră alésă nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijele vieţei; şi peste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ indiviḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pe anulŭ întregŭ e 4 fl. pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ şi în timbre poştalĭ.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericéscă, scolastică şi literară. Cursulŭ XIII. — Apare în broşurĭ lunare de câte $2^{1}/_{4}$—$3^{1}/_{4}$ cóle; şi publică articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între acestia mulţime de predice pe duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, — mai departe studii pedagogice, didactice şi scientifice-literarĭ. — Preţulŭ de abonamentŭ pe anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ şi în bilete de bancă şi în timbre postalĭ.

A se adresa la „Cancelaria Negruţiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vênḑare şi următórele cărţĭ:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Nuvelă originală de Paulina C. Z Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: **„Idealulŭ pierdutŭ"** — de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Fontâna dorului. Nuvelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codrénu craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Nuvelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé, membru alŭ academiei. francese. Preţulŭ 10 cr.

Barbu cobzarulŭ. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Hermann şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantin Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr,

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vinceţiu Nicóră prof. gimnas. Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale culese de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. Unŭ volumŭ din 14 cóle. Preţulŭ 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloşca cu puii ei de aurŭ** Studiu archeologicŭ de D. O. Olinesdu. Preţulŭ 20 cr.

Apologiă. Discusiunĭ filosofice şi istorice maghiare privitóre la Romanĭ, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Opŭ completŭ) Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românŭ Cartea I. II. III. IV. cuprinḑêndŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl., câte una deosebitŭ 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economĭ, industriaşĭ şi comercianţĭ. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta! pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ Directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De Vas. Gr. Borgovanŭ. Preţulŭ 15 cr.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în 3 cursurĭ de Maximŭ Popŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualulŭ acesta este aprobatŭ prin Inaltulŭ Ministerŭ de cultŭ şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Preţulŭ 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă s. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ.

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 40 cr. legatŭ 50 cr. legatŭ în pânză 60 cr. legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50.

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericescĭ. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu mai multe icóne frumóse Preţulŭ unui esemplarŭ espedatŭ franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 15 cr.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.